

Bir Ressamın İtirafı

HASAN PİR

ANALİZ

Hasan PİR

Sanatkârların Allah'ı anlatmaları ve tanıtmaları insana bir başka zevk veriyor ve tefekkür penceresi açıyor.

Renkleri kullanarak ağaç, hayvan, eşya tabloları yapan bir ressamın; Yüce yaratıcı Allah'ın ağaçlara, hayvanlara, canlı ve cansız her çeşit varlığa vurduğu boyayı ve boyamadaki mükemmelliği görerek bu mükemmelliği itiraf etmesi ve Allah'ı kabul etmesi gerçek bir sanatkar olduğunun da en büyük delilidir. Cenabı Allah (c.c.) Bakara Sûresi 138. Ayet-i Kerimede **"Allah'tan daha güzel rengi kim verebilir?"** buyuruyor.

Ressamlarımızın çoğunun bu Allah kelamından haberdar olduğu kanaatindeyim. Bu bağlamda; gerçek ressamların, kâinatı tuval olarak yaratan ve kullanan Allah'ın, yarattığı her bir yaratıkta boyaların binlerce tonunu kullanarak ortaya koyduğu mükemmel sanat eserlerini görmeleri gerekir diye düşünüyorum.

1975 yılında vefat eden ressam, şair ve yazar Bedri Rahmi Eyüboğlu, 1953 yılında yazdığı "Kaplan Postu" başlıklı yazısında, bir kaplan postundaki renkleri ve bu renklerin uyumunu tahlil ediyor. Ve mükemmel bir tahlil sonrasında Allah'a olan kabul ve teslimiyetini **"İşte Yaradan, kaplan postunu böyle ressamca ele almış, bir güzel donatmış"** diyor.

Ben bu yazıyı okurken büyük keyif aldım. Sizlerle de paylaşmak istedim.

İşte meşhur ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun "Kaplan Postu" yazısından bir küçük bölüm...

"Vitrine kocaman bir kaplan postu koymuşlardı. Postu bir halı gibi sermişler. Yer yer süt mavisi tüylerin serinleştirdiği, duru beyaz üstünde alev gibi dal budak salan bal rengi ile yarış eden koyu benekler, çevresindeki tırtıllar, içerisindeki renklerle bir kaplan haritasıdır çizilmişti. Kaplana benzer yeri kalmamıştı artık. Halis koyun yününden örülmüş bir kilim koyuna ne kadar benzerse postu da ancak o kadar kaplanı hatırlatıyordu. Bu kaplan filan değil, bir resim, bir nakış, hem usta ressam elinden çıkmış.

Üç renkte karar kılmış. Üç koyuluk derecesi kullanmış. Üç biçimle yetinmiş. Ustaca yapılmış, çünkü hem renklerden bir tanesini ana renk olarak her yana serpmesini hem de biçimlerden birisini her yanda kovalamasını bilmiş. Ana biçim

arının halkalarını andırıyor. Kaplanın ensesinden kuyruğuna kadar yumuşak tırtıllar çizerek uzanan koyu lekeden çıkan kollar karın tarafında birbirleriyle kucaklaşıyorlar. Benekler ikinci plana, küçük tırtıllar üçüncü plana düşüyor. Yani evvela ana motifi, sonra benekleri, daha sonra da tırtılları görüyoruz. Renklerin serpilisinde aynı ustalık. Her şeyden evvel, lekelerin koyuluk dereceleri arasındaki ayar göze çarpıyor. Bir çırpıda kavranan üç kesin koyuluk derecesi. Biri açık, biri koyu, biri orta.

Açık lekeyi yer yer mavi ve gri tüylerle bulanık beyaz kurmuş. Griler ve maviler beyazla at başı gidiyor, aynı koyulukta duruyorlar. Orta leke bir bal rengi. Arasında hafif yardımcı renkleri var. Koyu leke de yer yer kızıla çalan bir kahverengi. Bütün bunlar ressamca işlenmiş. Hele orta lekenin ayarı. Açıktan ne kadar uzakta ise koyudan da bir o kadar uzakta, yani tam ikisinin ortasında oluşu!...

Bizim meslekte bir ressamın gözü kuvvetli mi, değil mi böyle anlaşılır. Orta lekeyi elifi elifine açıkla koyunun tam ortasına kondurabiliyor mu? Bir tek rengin açığı ve koyusu ile ufak bir egzersiz, sonra çoğumuzun bulabileceğimiz orta lekeyi çeşitli renkler arasında bulmak görüldüğü kadar kolay bir iş değildir. İnanmazsanız rasgele bir mor, bir turuncu, bir yeşil alın. Bunlardan bir tanesini koyu, birisini açık ve birisini de orta olmak üzere ayarlayın bakalım. İşte Yaradan, kaplan postunu böyle ressamca ele almış, bir güzel donatmış:

– Hey gücüne kurban olduğum, hem de bunu mozaik taşları yerine samur fırça ile, kaplan tüyü ile yapmış.”

Güzel günler dileğiyle.